ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет інформаційних електронних систем
Кафедра суспільно-політичних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи та організації освітнього процесу
_____Олександр ПЕТРОВ
"21" 06 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія та культура України

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 13 Механічна інженерія
спеціальність 131 Прикладна механіка
освітня програма Комп'ютеризовані технології та механотронні системи в машинобудуванні

СУЯ ВНТУ-08-45-РП.009.01:24

2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни
«Історія та культура України»
рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузь знань – 13 Механічна інженерія
спеціальність – 131 Прикладна механіка
освітня програма Комп'ютеризовані технології та механотронні системи в машинобудуванні
2024. — 17 с.

	Посада **Протокол засідання**	**ПІБ**	**Підпис**
Розроблено	доц. каф. СПН	к. мист., доц. Тетяна СІДЛЕЦЬКА	
	Гарант освітньої програми «Комп'ютеризовані технології та механотронні системи в машинобудуванні»	д.т.н., проф. зав. каф. ТАМ Леонід КОЗЛОВ	
	Зав. кафедри СПН засідання кафедри СПН (протокол №19 від 11.06.2024 р.)	д.політ.н., проф. Валерій КОРНІЄНКО	
	Голова Вченої ради ФМТ Вчена рада ФМТ (протокол №10 від 17.06.2024 р.)	к.т.н., доц. Сергій СУХОРУКОВ	
Затверджено	Голова Ради з якості освіти Рада з якості освіти ВНТУ (протокол №11 від 21.06.2024 р.)	к.т.н., доц. Олександр ПЕТРОВ	

© Т. І. Сідлецька, 2024
© ВНТУ, 2024

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітні програми, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів ЄКТС – 3</td><td>Галузь знань:
13 - Механічна інженерія</td><td colspan="2">Обов’язкова
(загальна)</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="5">Спеціальність:
131 Прикладна механіка

Освітня програма:
Комп’ютеризовані технології та механотронні системи в машинобудуванні</td><td colspan="2">Рік підготовки (курс):</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання - реферати з окремих тем курсу та тези доповідей на щорічну науково-технічну конференцію підрозділів ВНТУ і Міжнародну науково-практичну інтернет-конференцію студентів, аспірантів та молодих науковців «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи»</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин -90</td><td>2-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи – 2,5</td><td rowspan="11">Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)</td><td>27 год.</td><td>5 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>18 год.</td><td>5 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Курсовий проект (робота)</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>45 год.</td><td>80 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Мова навчання – українська

2. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Історія та культура України» дає основні поняття з історії та культури України, що є основою для більшості інших гуманітарних дисциплін; викладається на першому курсі і базується лише на шкільній програмі.

3. Мета навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Історія та культура України» полягає в тому, щоб на основі наукової бази джерелознавства, всебічного, системного вивчення генезису українства глибше опанувати фактичний матеріал з історії та культури України, усвідомити суть сучасних поглядів на минуле, переглянути колишні стереотипні оцінки суспільно-політичних процесів, історико-культурних подій та явищ, оволодіти необхідними компетенціями для аналізу та оцінки історичних фактів.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в прикладній механіці або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів механічної інженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК.4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.5. Здатність працювати в команді.

ЗК.6. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов’язків.

ЗК.7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК.11. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК.14. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК.15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Програмні результати навчання

РН16) Вільно спілкуватися з професійних питань усно і письмово державною та іноземною мовою, включаючи знання спеціальної термінології та навички

міжособистісного спілкування.

РН19) Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки та вміти застосовувати їх у професійній діяльності

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія та культура України з первісного суспільства до XIX століття.

Тема 1. Первісне суспільство та перші державні утворення на території України. Зародження мистецтва.

Початок формування людської цивілізації на території України. Трипільська культура. Скіфо-сарматська доба. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. Східні слов'яни. Етногенез слов'ян. Союзи племен у VI – IX ст. Формування феодальних відносин. Світогляд і культура.

Тема 2. Київська Русь та її місце в історії українського народу. Галицько–Волинська держава – спадкоємниця Київської Русі. Культура княжої доби.

Виникнення і становлення Давньоруської держави. «Норманська теорія» походження Київської Русі. Її перші правителі – Олег, Ігор, Ольга, Святослав. Період розквіту держави (Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах). Історичне значення запровадження християнства на Русі. Культура княжої доби.

Період політичної роздрібненості. Галицько-Волинська держава – спадкоємниця Київської Русі. Внутрішня та зовнішня політика Романа Мстиславича та Данила Галицького. Боротьба руського народу проти монголо-татарської навали. Значення Київської Русі та Галицько-Волинської держави в історії українського народу.

Тема 3. Українські землі у складі Литви і Польщі. Культурні процеси литовсько-польської доби. Виникнення українського козацтва.

Утворення Литовсько-Руської держави. Наступ на українські землі Польщі. Кревська унія 1385 р. Посилення влади литовських феодалів на українських землях.

Посилення польської експансії на українські землі. Люблінська унія 1569 р. Соціально-економічні та політичні наслідки Люблінської унії для України. Берестейська унія 1596 р. і реакція на неї в українському суспільстві. Культура України в другій пол. XVI – першій пол. XVII ст.

Феномен козацтва: генезис, характерні риси та особливості, культура. Суспільно політична організація українського козацтва. Запорізька Січ – центр консолідації українських національних сил і ядро формування власної держави. Реєстрове козацьке військо та його місце у державотворчих процесах в Україні. Гетьман П. Сагайдачний.

Тема 4. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII століття.

Внутрішнє становище України 1648 р. Причини Національно-визвольної війни середини XVII ст. Воєнні дії в 1648-1649 рр. Наростання всенародного руху Ліквідація польсько-шляхетського режиму. Зборівський мир 1649 р. Організація козацької держави, її соціально-економічна база. Відновлення воєнних дій. Битва під Берестечком. Білоцерківський мирний договір 1651 р. Битви під Батогом і Жванцем. Внутрішнє і зовнішнє політичне становище Української козацької держави

наприкінці 1953 р. Переяславська рада, «Березневі статті» 1654 р. та їх оцінка в сучасній історіографії. Воєнні дії 1654 – 1657 рр.

Тема 5. Україна наприкінці XVII – у XVIII столітті.

Гетьманування І. Виговського та Ю. Хмельницького. Поділ козацької України на два гетьманства. Період Руїни в українській історії. Боротьба за возз'єднання Української держави (червень 1663 – вересень 1676 рр.). І. Брюховецький. Андрусівське перемир'я 1667 р. та закріплення поділу України між Росією і Польщею. Гетьман Правобережної України П. Дорошенко. Союз з Туреччиною. Руїна. Занепад Правобережжя. Українська державність наприкінці XVII – у XVIII ст. І. Самойлович. Бахчисарайський мир 1681 р., «Вічний мир» 1686 р. і остаточне закріплення поділу України. Гетьманування І. Мазепи. Союз із Швецією. Полтавська битва 1709 р. та її наслідки. Козацьке бароко. Колоніальна політика Російської імперії щодо України у XVIII ст. Політика Петра І щодо України. Обмеження гетьманських прав. Антиукраїнська політика Катерини II. Ліквідація Гетьманщини (1764 – 1781 рр.). Юридичне оформлення кріпацтва на Лівобережжі в кінці XVIII ст. Перехід Правобережної України під владу Російської імперії.

Тема 6. Україна в XIX столітті. Національне відродження.

Українські землі в першій половині XIX ст. у складі Російської та Австрійської імперій. Участь українців у війні 1812 р. Розвиток капіталістичних відносин і посилення кризи кріпосницької системи. Декабристський рух в Україні. Національно-культурне відродження в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство, його програмні документи, діяльність, розгром.

Модернізаційні процеси у Російській імперії та Україні. Скасування кріпацтва, буржуазні реформи 60-70 рр. Формування промислового пролетаріату та становлення класу буржуазії. Народництво. Революціонери-демократи.

Діяльність Т. Г. Шевченка. Антиукраїнська політика самодержавства. Валуєвський циркуляр 1863 р. та Емський указ Олександра II. Перенесення національного руху на західноукраїнські землі.

Змістовий модуль 2. Історія та культура України з початку XX століття до наших днів.

Тема 7. Україна в період утвердження і розвитку капіталізму та Першої світової війни.

Соціально-економічний розвиток України на початку XX ст. Російської революції 1905-1907 рр. та її вплив на Україну. Національне питання в програмах і діяльності політичних партій. Аграрна політика П. А. Столипіна в Україні ті її економічні та політичні наслідки. Українська культура на початку XX ст.

Причини і характер Першої світової війни. Україна в завойовницьких планах Німеччини і Австро-Угорщини. Головні військові дії на території України. Економічне та політичне становище України в роки війни.

Тема 8. Українська національно-демократична революція (1917-1921 рр.)

Україна в період Лютневої революції 1917 р. Заснування УЦР, її соціальна база і програма. Український національний конгрес. Перший і другий універсали УЦР. Утворення уряду України – Генерального секретаріату.

Жовтневий переворот в Петрограді і ставлення до нього УЦР. Проголошення третім універсалом УНР.

І Всеукраїнський з'їзд Рад. Проголошення більшовицької УНР. Міждержавні відносини РНК РСФРР та УЦР наприкінці 1917 – на поч. 1918 р. Перша радянсько-більшовицька війна. Бій під Крутами.

Мирні переговори в Брест-Литовську та участь в них делегації УНР. IV Універсал УЦР і проголошення незалежності України. Брестський мирний договір та його наслідки для України. Вступ австро-німецьких військ на територію України. Повернення УЦР у Київ. Причини падіння УЦР.

Гетьманат П. Скоропадського. Внутрішня та зовнішня політика гетьманського уряду. Досягнення в культурно-освітній сфері. Падіння гетьманату.

Прихід до влади Директорії та відновлення УНР. Соціальна та економічна програма Директорії. Причини падіння впливу Директорії в українському суспільстві. Посилення національно-визвольного руху на західноукраїнських землях у 1917-1918 рр. Проголошення ЗУНР. Акт злуки УНР і ЗУНР 22 січня 1919 р. Друга радянсько-українська війна і встановлення більшовицького режиму в Україні. Денікінський режим в Україні. Відновлення радянської влади. Варшавська угода між УНР і Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Ризький мир 1921 р. Причини поразки української національно-демократичної революції 1917–1921 рр.

Українська культура доби Української національно-демократичної революції.

Тема 9. Українські землі у 20-30-ті роки. «Розстріляне відродження».

Перехід від політики «воєнного комунізму» до нової економічної політики. Голод 1921–1923 рр. в Україні. Процес входження УСРР до складу СРСР. Українізація: зміст, наслідки. Націонал-комуністичні тенденції в Україні. Культурно-освітня політика більшовиків в 20-ті роки.

Індустріалізація в Україні. Колективізація українського села, методи здійснення та соціально-економічні наслідки. Голодомор 1932–1933 рр.

Особливості суспільно-політичного життя в УСРР. Формування тоталітарного режиму. «Розстріляне відродження».

Західноукраїнські землі в 20-30-ті роки. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель, посилення національного гноблення. Українські суспільно-політичні рухи, радикалізація політичного життя в 30-ті роки. ОУН: ідеологія, цілі та методи боротьби. Становище культури на західноукраїнських землях у міжвоєнну добу.

Тема 10. Україна в роки Другої світової війни.

Українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни. Пакт про ненапад між СРСР і Німеччиною. Таємний протокол до пакту і питання українських земель. Початок Другої світової війни. Напад Німеччини на Польщу. Військові дії Червоної Армії на західноукраїнських землях та приєднання їх до УРСР. Утвердження сталінського тоталітарного режиму на західноукраїнських землях. Включення до складу УРСР Північної Буковини та Бессарабії. Напад Німеччини на СРСР. Проголошення Акту відновлення незалежності 30.06.1941 р. Україна в політичних і військових планах Гітлера. Причини поразок Червоної армії на початковому етапі війни.

Встановлення окупаційного нацистського режиму. Поділ України на німецьку, румунську та угорську окупаційні зони. Нацистський «новий порядок» та його трагічні наслідки. Економічне пограбування України. Остарбайтери.

Розгортання Руху Опору. Дві течії антинацистського руху опору в Україні.

Діяльність радянських партизан та підпільників. Розгортання націоналістичного руху. Утворення та діяльність Української повстанської армії.

Україна на завершальному етапі Другої світової війни. Визволення території України від німецьких окупантів. Депортація кримських татар, вірмен, греків з Криму. Завершення радянсько-німецької війни. Внесок українського народу в розгром нацистської Німеччини та її союзників. Матеріальні та людські втрати українців в Другій світовій війні.

Культурне життя українців по обидва боки фронту.

Тема 11. Радянська Україна (1945-1991 рр.)

Геополітичні наслідки Другої світової війни. Перехід Радянської України до мирного будівництва. Відродження народного господарства. Голод 1946-1947 рр. Діяльність ОУН-УПА в повоєнний час. Радянізація західних областей України. Розвиток науки і культури в другій половині 40-х – на початку 50-х років. Розгортання ідеологічних компаній в Україні.

Розвиток народного господарства в другій половині 50-х - першій половині 60-х рр. Україна в умовах десталінізації. XX з'їзд КПРС та його значення. Виникнення руху «шістдесятників».

Економічні реформи 60-х років. Причини їх незавершеності. Наростання застійних явищ в соціально-економічному розвитку країни. Негативні явища в розвитку духовного життя. Витіснення української мови з різних сфер суспільного життя. Абсолютизація категорій «радянський народ», «зближення націй». Прийняття Конституції СРСР і Конституції УРСР.

Дисидентський рух. Причини активізації опозиційного руху. Утворення та діяльність Української Гельсінської Спілки.

Особливості розвитку культури.

Об'єктивна зумовленість докорінних змін у всіх сферах життя республіки. М. Горбачов і проголошення політики «перебудови». Аварія на Чорнобильській АЕС та її наслідки.

Зростання суспільно-політичної активності населення України наприкінці 80-х – на початку 90-х років. Створення нових громадських організацій і політичних партій. Значення і необхідність на сучасному етапі усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Діяльність Верховної Ради України. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 р.

Тема 12. Національно-державне та культурне відродження України. Україна в сучасному світі.

Проголошення незалежної України – закономірний етап утворення української державності. Всеукраїнський референдум 1991 р. та його значення. Обрання Л. Кравчука Президентом країни. Розпад СРСР та його наслідки.

Розбудова незалежної української держави. Формування атрибутів державності. Відродження історичної та культурної спадщини українського народу. Державний статус української мови.

Дипломатичне визнання України. Міжнародна політика України. Концепція національної безпеки. Створення українського національного війська.

Стан господарства після розпаду СРСР. Реформування економіки.

Роздержавлення, приватизація. Фінансова система України. Здійснення аграрної реформи. Включення населення у ринкові відносини. Інтеграція української економіки в європейський та світовий економічний простір.

Прийняття нової Конституції України 28. 06. 1996 р. Вибори Президента України 1999 р. Вибори до Верховної Ради України 2002 р. та президентські вибори 2004 р. Основні тенденції розвитку економіки в другій половині 90-х рр. XX ст.

Президентські вибори 2010 року. Реформи в Україні; проблеми реалізації. Вибори до Верховної Ради України 2012 р.

Криза української державності 2014 р. «Революція Гідності», повалення режиму В. Януковича. Анексія Російською федерацією Кримського півострова. Президентські та парламентські вибори 2014 р. Повномасштабна збройна агресія Росії 24 лютого 2022 р.

Основні принципи зовнішньої політики незалежної України. Україна в міжнародних організаціях. Основні здобутки України на шляху євроінтеграції.
Основні культурні процеси в сучасній Україні. Усвідомлення необхідності на сучасному етапі зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку механічної інженерії, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
	Змістовий модуль 1. Історія та культура України з первісного суспільства до XIX століття		
1	Первісне суспільство та перші державні утворення на території України. Зародження мистецтва.	2	
2	Київська Русь та її місце в історії українського народу. Галицько–Волинська держава – спадкоємниця Київської Русі. Культура княжої доби.	2	1
3	Українські землі у складі Литви і Польщі. Культурні процеси литовсько-польської доби. Виникнення українського козацтва.	2	
4	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII століття.	2	
5	Україна наприкінці XVII – у XVIII столітті.	3	
6	Україна в XIX столітті. Національне відродження.	2	1
	Всього годин	**13**	**2**
Змістовий модуль 2. Історія та культура України з початку XX століття до наших днів			
7	Україна в період утвердження і розвитку капіталізму та Першої світової війни.	3	
8	Українська національно-демократична революція (1917-1921 рр.).	2	1
9	Українські землі у 20 – 30-ті роки. «Розстріляне відродження».	3	
10	Україна в роки Другої світової війни.	2	
11	Радянська Україна (1945–1991 рр.).	2	1
12	Національно-державне та культурне відродження України. Україна в сучасному світі.	2	1

	Всього годин	**14**	**3**

6. Теми семінарських занять - не передбачені

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
	Змістовний модуль 1. Історія та культура України з первісного суспільства до XIX століття		
1	Первісне суспільство та перші державні утворення на території України.	1	
2	Київська Русь та її місце в історії українського народу. Галицько–Волинська держава – спадкоємниця Київської Русі.	2	
3	Українські землі у складі Литви і Польщі. Культурні процеси литовсько-польської доби. Виникнення українського козацтва.	1	1
4	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII століття.	2	
5	Україна наприкінці XVII – у XVIII столітті.	1	
6	Україна в XIX столітті. Національне відродження.	2	1
	Всього годин	**9**	**2**
Змістовний модуль 2. Історія та культура України з початку XX століття до наших днів			
7	Україна в період утвердження і розвитку капіталізму та Першої світової війни.	1	1
8	Українська національно-демократична революція (1917-1921 рр.).	2	
9	Українські землі у 20–30-ті роки. «Розстріляне відродження».	1	1
10	Україна в роки Другої світової війни.	1	
11	Радянська Україна (1945-1991 рр.).	2	
12	Національно-державне та культурне відродження України. Україна в сучасному світі.	2	1
	Всього годин	**9**	**3**

8. Теми лабораторних занять - не передбачені

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	**Опрацювання лекційного матеріалу** із виділенням ключових понять і формуванням глосарію.	7	29
2	**Підготовка до практичних занять** Розробка мультимедійної презентації з використанням інфографіки та інтерактивних елементів.	12	25
3	**Самостійне опрацювання тем теоретичного матеріалу:**		
	Сучасні концепції виникнення етнічних спільностей.	2	4
	Європейський вектор зовнішньополітичного курсу України.	2	4
5	**Виконання дослідження «Історико-культурна спадщина Поділля».**	4	4

6	**Виконання творчого завдання** з використанням експозицій музейних зал Культурно-мистецького і просвітницького центру ВНТУ.	2	2
8	**Використання інтерактивних інструментів:** Цифрові книги та статті: забезпечення доступу до матеріалів у форматі PDF, інтеграція з Google Scholar.	2	2
9	**Відвідування тематичних заходів:** участь у конференціях ВНТУ, відвідування виставок, квестів, майстер-класів, що відбуваються у музейних залах Культурно-мистецького і просвітницького центру ВНТУ.	4	2
10	Самоаналіз знань і підготовка до тестування.	2	5
11	**Підготовка до модульного контролю (2 колоквіуми).**	5	
12	**Підготовка до складання заліку.**	3	3
	Всього годин	**45**	**80**

10. Індивідуальні завдання

За рішенням кафедри студенти готують творчі роботи та доповіді на щорічні науково-технічну конференцію підрозділів ВНТУ і Міжнародну науково-практичну інтернет-конференцію студентів, аспірантів та молодих науковців «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи».

11. Методи навчання

При вивченні дисципліни використовуються:

1. Дидактичні методи – лекції з використанням мультимедійних презентацій.
2. Практичні методи: творчі завдання та практичні роботи з використанням експозицій музейних зал Культурно-мистецького і просвітницького центру ВНТУ.
3. Активні методи: експрес опитування, тестування.
4. Метод самостійного навчання.
5. Словесні методи навчання: лекції, консультації, екскурсії.

12. Методи контролю

Поточний контроль, який здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань здобувачів під час лекційного та практичного заняття, тестування, колоквіумів. Під час підсумкового контролю враховуються результати здачі всіх видів навчальної роботи згідно із структурою кредитів. Підсумковий контроль знань здійснюється в кінці опанування освітнього компоненту шляхом додавання загальної кількості балів, отриманих під час навчання та заліку.

Контрольні заходи

Поточний контроль знань студентів проводиться шляхом фронтального, індивідуального чи комбінованого опитування студентів під час практичних занять, контрольних робіт, колоквіумів, тестувань. На позааудиторну роботу виноситься вивчення окремих проблем курсу, написання творчих робіт, підготовка до практичних занять, колоквіумів, тестування, заліку, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (підготовка тездоповідей на щорічну науково-технічну конференцію підрозділів ВНТУ та Міжнародну науково-практичну інтернет-конференцію студентів, аспірантів та молодих науковців «Молодь в науці:

дослідження, проблеми, перспективи». Підсумковий контроль знань студентів проводиться шляхом складання недиференційованого заліку за темами, що охоплюють весь курс дисципліни. Недиференційований залік може проводитись за допомогою усного опитування та/або тестів.

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів з окремих видів роботи та в цілому за модулями (в балах):

Вид роботи	М1	М2	Разом
1. Виконання практичних завдань (1 завдання – 5 балів)	30	30	60
2. Колоквіуми	20	20	40
Усього за модуль	50	50	100
Залік	-	-	+
Усього	-	-	100

Шкала оцінювання в балах та ЕКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90–100	**A**
82-89	**B**
75-81	**C**
64-74	**D**
60-63	**E**
35-59	**FX** з можливістю повторного складання
0-34	**F** з обов’язковим повторним вивченням

14. Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів

Рівень компетентності	**За бальною шкалою**	**За шкалою ЄКТС**	**Критерії оцінювання**
IV Високий (творчий)	90-100	A	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; виявлено глибокі знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, сформовано необхідні практичні навички вирішувати професійні завдання які передбачені програмою навчання. Навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.

III Достатній (конструк-тивний)	82-89	B	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин. Необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
	75-81	C	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин. Вміння викладати базові ідеї, а також практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо; усі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками.
II Середній (репро-дуктив-ний)	64-74	D	Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, виявлено знання та розуміння основних положень; необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
	60-63	E	Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання завдань не виконано або якість виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального.
I Низький	35-59	FX з можливістю повторного складання	Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
	0-34	F з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом).

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів за видами робіт

Рівень компетентності	**За шкалою ЕКТС**	**Критерії оцінювання**	
		Практичне завдання	**Колоквіум (тести)**
IV Високий (творчий)	A	**5 б.:** виставляється при правильному та безпомилковому виконанні необхідних завдань і коментуванням отриманих результатів	**18-20 б.** 90-100% правильних відповідей

III Достатній (конструктивний)	B	**4 б.:** при правильному і безпомилковому розв'язанні завдання, але без пояснень, без посилань на джерела, при відсутності або помилкових коментарях до отриманих результатів	**16-17 б.** 82-89% правильних відповідей
	C	**3 б.:** при правильному розв'язанні завдання, з деякими незначними помилками, без пояснень, без посилань на певні джерела чи методики, при відсутності або помилкових коментарях до отриманих результатів	**14-15 б.** 75-81% правильних відповідей
II Середній (репродуктивний)	D	**2 б.:** виставляється, якщо при виконанні завдання допущені помилки, які свідчать про недостатнє знання теорії	**12-13 б.** 64-74% правильних відповідей
	E	**1 б.:** виставляється, якщо при виконанні завдання допущені помилки, які свідчать про недостатнє знання теорії, пояснення відсутні або фрагментарні.	**10 б.** 60-63% правильних відповідей
I Низький	FX, F	**0 б.:** виставляється у випадку, якщо завдання не виконане взагалі	**0-9 б.** 0-59% правильних відповідей

15. Академічні права та обов'язки

Здобувачі та викладачі повинні дотримуватися норм забезпечення честі, гідності, взаємної поваги і довіри, рівноправності та толерантності усіх учасників освітнього процесу шляхом дотримання принципів академічної доброчесності, викладених у «**Положенні про академічну доброчесність у ВНТУ**».

З метою запобігання та виявлення плагіату у навчальних роботах, розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань та активізація самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування слід дотримуватись норм «**Положення про запобігання академічному плагіату та порядок його виявлення у навчальних, наукових, кваліфікаційних та науково-методичних роботах у ВНТУ**».

З метою визнання результатів навчання здобутих під час неформальної та/або інформальної освіти (що здобувалася за освітніми програмами та не передбачала присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але могла завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій, а також освіти, яка здійснювалася у порядку самоосвіти), здобувачі можуть скористатися відповідними процедурами, наведеними у «**Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ВНТУ**».

Здобувачі мають право оскаржити результати проміжних та підсумкових контрольних заходів, але на лише на підставі аргументованих пояснень, відповідно до «Порядку організації та проведення заліків, диференційованих заліків, екзаменів у

ВНТУ», а також безпосередньо звернувшись до освітнього омбудсмена, згідно «**Положення про освітнього омбудсмена з прав студентів ВНТУ**».

З метою вирішення конфліктних ситуацій, що можуть виникнути у здобувачів із іншими учасниками освітнього процесу та/або недопущення виникнення конфліктних ситуацій слід бути обізнаним у нормах «**Кодексу етики ВНТУ**».

Здобувачі ВНТУ мають керуватися принципом «нульової толерантності» до будь-яких проявів корупції і повинні вживати всіх передбачених законодавством заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції і пов'язаним з нею діям (практикам), відповідно до «**Антикорупційної програми ВНТУ**».

Наведені документи оприлюднені на сайті ВНТУ: https://vntu.edu.ua/uk/public-info/zag.html.

16. Рекомендована література

Основна

1. Акт проголошення незалежності України. Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 року. *Голос України*. 1991. № 165.
2. Бойко О. Д. Історія України: підручник. 8-ме вид., перероб, допов. Київ: Академія, 2021. 640 с.
3. Греченко В. А. Історія та культура України: підручник. Харків: ХНУВС, 2017. 440 с.
4. Гула Р. В., Передерій І. Г., Дерев'янко Л. І. Історія української культури: у схемах, таблицях та ілюстраціях: навч. пос. Київ: Каравела, 2019. 180 с.
5. Грушевський М. С. Ілюстрована історія України. Видавець Корбуш, 2019. 720 с.
6. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 р. К., 1990.
7. Історія та культура України: навч. пос. / уклад. Дедурін Г. Г., Іванов С. Ю., Чорний І. В. Харків: ХНУВС, 2017. 108 с.
8. Історія та культура України: навч.-метод. пос. (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 480 с.
9. Історія української культури. Хрестоматія: навч пос. для студентів ВНЗ / [Н. А. Латигіна та ін.]. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 315 с.
10. Коляда І., Герасимов Т., Романюк І. Перша світова війна і українське суспільство: історична ретроспектива і сучасні рефлексії. *Наукові праці Кам`янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*: історичні науки. 2023. № 39. С. 159–175.
11. Конституція України. К., 1996.
12. Лазарович М. Історія та культура України: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 731 с.
13. Мицик Ю. А., Бажан О. Г. Від трипільців до кіборгів: Коротка історія України. Київ: ТОВ «Видавництво «КЛІО», 2020. 688 с.
14. Сабадаш Ю. Історія української культури (від стародавніх часів до XIX століття): ілюстрована хрестоматія. Київ: Ліра-К, 2020. 320 с.
15. Світлична В. В. Історія України: навч. пос. Київ: Каравела, 2019. 404 с.
16. Сідлецька Т. І. Історія української культури: електронний навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2017. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/15sidlecka_Istoriya_ukrayinskoyi_kulturi/

17. Трофанчук Г. І. Історія держави та права. К.: Юрінком Інтер, 2019. 568 с.

18. Україна в історії Європи XIX – початку XXI ст.: історичні нариси / За ред. С. В. Віднянського; Інститут історії України НАН України. Київ: Інститут історії України, 2020. 814 с.

19. Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика / гол. ред. В. Смолій; відп. ред. В. Даниленко; ред.-упор. В. Швидкий. Вип. 25. Київ: Інститут історії України НАН України, 2020. 416 с.

20. Харькова Н. Історія України. Опорний конспект. К.: «Навчальна книга Богдан», 2018. 56 с.

Додаткова

1. Пам'ятки історії та культури Вінницької області. Вінниця / ред. кол. тому Зводу пам'яток іст. та культ. України у Вінницькій обл.: Ю. А. Зінько (гол. ред.), С. М. Василюк (заст. гол. ред.), К. І. Висоцька та ін.; автор. колектив: А. В. Войнаровський, С. Д. Гальчак, С. О. Гусєв [та ін.]; упоряд.: Ю. А. Зінько, А. М. Подолинний. Вінниця: ТОВ «НіланЛТД», 2016.

2. Пащенко М. Легенди та історії Вінниці. Вінниця: Балюк І. Б., 2019. 524 с.

3. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків: КСД, 2022. 432 с.

4. Серія «Україна крізь віки»: [у 15 т.]. К., 1998-2000.

Т.1. Бунятян К. П. Мурзін В. Ю., Симоненко О. В. На світанку історії. К., 1998.
Т.2. Крижицький С. Д., Зубар В. М., Русяєва А. С. Античні держави Північного Причорномор'я. К., 1998.
Т.3. Баран В. Д. Давні слов'яни. К., 1998.
Т.4. Толочко О. Т., Толочко П. П. Київська Русь. К., 1998.
Т.5. Котляр М. Ф. Галицько-Волинська Русь. К., 1998.
Т.6. Русина О. В. Україна під татарами і Литвою. К., 1998.
Т.7. Смолій В. А., Степанков В. С. Українська національна революція XVII століття (1648-1676рр.). К., 1999.
Т.8. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К., 1999.
Т.9. Сарбей В. Г. Національне відродження України. К., 1990.
Т.10. Рубльов О. С., Реєнт О. П. Українські визвольні змагання 1917-1921 рр. К., 1999.
Т.11. Кульчицький С. В. Україна між двома війнами (1921-1939 рр.). К., 1999.
Т.12. Коваль М. В. Україна в другій світовій і Великій Вітчизняній війнах(1939-1945 рр.). К., 1999.
Т.13. Баран В. К. Україна в умовах системної кризи (1946-1980 рр.). К., 1999.
Т.14. Литвин В. М. Україна на межі тисячоліть (1991-2000 рр.). К., 2000.
Т.15. Трощинський В. П. Українці в світі. К., 1999.

5. Файзулін Я. Історія. UA. Постаті, факти, версії. К: Видавництво «Комора», 2021. 560 с.

Інформаційні ресурси

1. Відеоісторія України. 20 кроків до мрії. URL: https://www.youtube.com/watch?v=lYhx5Kj4n7g&list=PLoZE7FiUPyjSoY_nFgiSAW54JqxHaEf4k. – Дата звернення 10.06.2024.

2. ЗБОРНИК. Історія України IX—XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації: [сайт]. URL: http://litopys.org.ua/index.html . – Дата звернення 10.06.2024.

3. Михайло Грушевський. Історія України-Руси в 10 томах. [Електронний ресурс]. URL: http://litopys.org.ua/index.html . – Дата звернення 10.06.2024.

ЛИСТОК РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

Номер зміни	Номер та дата протоколу засідання кафедри	Номер пункту, що змінюється, та зазначення зміни	Підпис завідувача кафедри
	№ 6 від 05.11.2024 р.	Перелік загальних компетентностей та програмних результатів навчання (Зміни у ОП відповідно до наказу ВНТУ №390 від 31.10.24)	
	№___від..... 2025 р.	Змін немає / зазначити зміни	
	№___від..... 2026 р.	Змін немає / зазначити зміни	
	№___від..... 2027 р.	Змін немає / зазначити зміни	